

Силабус
освітньої компоненти
Методологія наукового дослідження
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «Фізична культура і спорт»
Спеціальність А7 Фізична культура і спорт
Галузь знань А Освіта
Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Викладач (і)	САМОЙЛЕНКО Вадим Леонідович
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/samojlenko-vadym-leonidovych/
Контактний тел.	+380951074210
Е-mail викладача:	vadim.samol@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок, четвер – 14.35

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні/семінарські /лабораторні заняття	Самостійна робота	звітність
Денна 3/90	12	12	66	Залік
Заочна 3/90	6	6	78	Залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: Методологія, наукове дослідження, магістерська робота, методи дослідження, об'єкт і предмет дослідження, статистичний аналіз, педагогічний експеримент, спортивна наука, академічна доброчесність, інтерпретація результатів.

Мета та предмет курсу: Метою вивчення ОК «Методологія наукового дослідження» є формування у майбутніх магістрів цілісної системи знань про методологію, логіку та інструментарій наукового пошуку, а також розвиток практичних навичок самостійного проведення досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

Предметом вивчення ОК «Методологія наукового дослідження» є теоретико-методологічні засади, принципи, методи та технології організації науково-

дослідної діяльності, що спрямовані на розв'язання актуальних проблем у галузі фізичної культури та спорту.

Компетентності та програмні результати навчання:

ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.

СК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

СК9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

ПРН 2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури і спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури і спорту.

ПРН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

ПРН 10. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері фізичної культури і спорту, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методи та інструменти, обґрунтовувати висновки, презентувати результати.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи наукового пізнання

Тема 1. Наука як соціокультурний феномен та основа професійного розвитку

Поняття науки та її роль у сучасному суспільстві. Класифікація наук. Специфіка наук про фізичну культуру і спорт. Структура наукового знання: факти, закони, теорії. Рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний.

Тема 2. Методологія та логіка наукового дослідження

Визначення методології, методики та методу. Рівні методології: філософський, загальнонауковий, конкретнауковий. Логічна схема наукового дослідження. Творчий характер наукової праці та особистість дослідника.

Змістовий модуль 2. Організація та планування наукового пошуку

Тема 3. Вибір теми та розробка програми дослідження

Критерії вибору теми магістерської роботи (актуальність, новизна). Формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань. Робоча гіпотеза: види та вимоги до її формулювання. Етапи наукового дослідження: від задуму до впровадження результатів.

Тема 4. Інформаційне забезпечення та робота з джерелами

Пошук наукової інформації: бібліотечні фонди, електронні ресурси. Робота з наукометричними базами (Google Scholar, Scopus, Web of Science). Методи опрацювання літератури: анотування, реферування, цитування. Оформлення бібліографічного списку згідно з чинними стандартами (ДСТУ, APA).

Змістовий модуль 3. Методи наукового дослідження у сфері фізичної культури і спорту

Тема 5. Теоретичні методи дослідження

Аналіз, синтез, індукція та дедукція. Метод порівняння та класифікації. Моделювання в спорті: морфологічні та функціональні моделі спортсменів. Історичний та логічний методи аналізу спортивних систем.

Тема 6. Емпіричні методи збору даних

Педагогічне спостереження: види, техніка фіксації результатів. Опитування (анкетування, інтерв'ю) у фізичному вихованні. Антропометрія та методи оцінки фізичного розвитку. Тестування фізичних якостей та функціональної підготовленості.

Змістовий модуль 4. Експериментальна робота та метрологічний контроль

Тема 7. Педагогічний експеримент у спорті

Сутність та класифікація експериментів (констатувальний, формувальний, порівняльний). Планування експерименту: вибір контрольної та експериментальної груп. Забезпечення валідності та надійності експериментальних даних. Етичні аспекти проведення досліджень на людях (спортсменах, учнях).

Тема 8. Основи спортивної метрології та вимірювань

Одиниці вимірювання фізичних величин у спорті. Похибки вимірювань та методи їх мінімізації. Вимоги до спортивних тестів: інформативність,

надійність, об'єктивність. Використання апаратно-програмних комплексів для діагностики стану організму.

Змістовий модуль 5. Математико-статистична обробка та аналіз результатів

Тема 9. Статистичні методи в аналізі даних

Поняття вибіркової сукупності та репрезентативності. Описова статистика: середнє арифметичне, медіана, мода, дисперсія. Перевірка нормальності розподілу даних. Кореляційний аналіз: виявлення взаємозв'язків між показниками.

Тема 10. Порівняльний аналіз та інтерпретація даних

Критерії значущості відмінностей (t-критерій Стюдента, критерій Вілкоксона тощо). Графічне представлення результатів (діаграми, графіки, гістограми). Логічне обґрунтування отриманих результатів. Формулювання висновків та практичних рекомендацій.

Змістовий модуль 6. Академічна доброчесність та оформлення результатів

Тема 11. Академічна культура та етика науковця

Поняття академічної доброчесності. Види порушень: плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація. Авторське право в науковій діяльності. Використання сервісів перевірки текстів на запозичення.

Тема 12. Підготовка та представлення наукової роботи

Структура магістерської роботи: вступ, розділи, висновки, додатки. Мова та стиль наукового тексту. Апробація результатів: написання тез та наукових статей. Підготовка презентації та публічний захист наукової роботи.

Методи навчання:

Наочні методи:

– Лекція-візуалізація з використанням мультимедіа. Передбачає трансляцію теоретичного матеріалу через відеоконференції. Викладач демонструє структурно-логічні схеми наукового пошуку, алгоритми побудови гіпотез та інфографіку статистичних розподілів. Використовується демонстрація екрана для показу роботи в наукометричних базах (Scopus, Web of Science) та репозиторіях.

– Метод когнітивних карт (Mind Mapping). Використання цифрових дошок (Miro, Canvanizer) для дистанційного структурування понятійно-категоріального апарату дослідження. Студенти візуалізують взаємозв'язок між об'єктом, предметом, метою та завданнями своєї магістерської роботи, що допомагає уникнути логічних помилок у дизайні дослідження.

– Схематичне моделювання даних. Створення цифрових форм представлення результатів: побудова динамічних графіків показників фізичного стану спортсменів, створення кореляційних плеяд та порівняльних гістограм у графічних редакторах або Excel для наочного обґрунтування наукової новизни.

- Демонстрація алгоритмів аналізу. Використання скринкастів та відеоінструкцій щодо роботи зі спеціалізованим ПЗ (SPSS, Statistica) або бібліографічними менеджерами (Zotero, Mendeley). Це дозволяє студентам покроково відтворити процес статистичної обробки даних або автоматичного формування списку літератури.

Словесні методи:

- Наукова дискусія. Організовується у форматі «круглого столу» в Zoom/Teams. Студенти обговорюють дискусійні питання, наприклад: «Етичні межі експериментів у професійному спорті» або «Проблема об'єктивності суб'єктивних методів оцінки (анкетування) у фізичному вихованні».

- Критичне обговорення (Peer-reviewing). Спільний аналіз фрагментів наукових статей або тез (своїх або колег). Студенти в режимі реального часу виявляють помилки в логіці викладу, некоректне використання термінології або порушення принципів академічної доброчесності.

- Термінологічний скринінг. Проведення інтерактивних бліц-опитувань (через Kahoot! або Mentimeter) для перевірки розуміння ключових категорій: «валідність», «надійність», «репрезентативність», «артефакт», що стимулює швидке засвоєння наукового сленгу.

- Коментоване пояснення. Викладач детально розбирає структуру успішних магістерських робіт минулих років, акцентуючи увагу на мовних конструкціях наукового стилю та правилах академічного письма через функцію спільного перегляду документів.

Практичні методи:

- Колаборативне проектування (Group work). Спільна робота в Google Docs над розробкою програми педагогічного експерименту. Студенти об'єднуються в малі групи для створення дизайну дослідження: від підбору тестів до розрахунку необхідної кількості піддослідних.

- Метод кейс-стаді (Case-study). Розбір реальних наукових кейсів у спорті: наприклад, аналіз ситуації, коли отримані дані не підтвердили гіпотезу, та пошук шляхів коригування методики дослідження в цифровому середовищі.

- Цифровий лабораторний практикум. Виконання вправ з математичної статистики: розрахунок t-критерію Стьюдента або коефіцієнта кореляції на основі реальних протоколів тестування фізичних якостей здобувачів освіти, завантажених у хмарне сховище.

- Імітаційна рольова гра «Захист проекту». Віртуальна симуляція процедури попереднього захисту магістерської роботи. Один студент виступає в ролі доповідача, інші — у ролі опонентів та членів комісії, що відпрацьовує навички публічної дискусії та захисту власної наукової позиції через вебкамеру.

- Метод індивідуальних дослідницьких проєктів. Поетапна розробка розділів власної магістерської роботи (обґрунтування актуальності, огляд літератури, методологічний апарат) з отриманням регулярного фідбеку через коментарі в хмарних сервісах.

– Тренажер з академічної доброчесності. Практична робота з антиплагіатними системами (Unicheck, StrikePlagiarism). Студенти завантажують власні тексти, аналізують звіти про подібність та вчать правильно перефразувати та цитувати джерела.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Безпека та психоемоційний стан

В умовах дії воєнного стану Ваша безпека є пріоритетом номер один. У разі оголошення повітряної тривоги або загрози у Вашому регіоні, Ви маєте негайно припинити участь у відеоконференції чи виконання поточного завдання, повідомити про це викладача (за можливості) та перейти в укриття. Оскільки наукова робота вимагає значного інтелектуального та емоційного ресурсу, ми з розумінням ставимося до Вашого стану. Якщо через стрес або сімейні обставини Ви не можете вчасно долучитися до заняття, будь ласка, тримайте зв'язок із викладачем для корегування графіку роботи.

Відвідування занять та регуляція пропусків

Статус магістра передбачає високий рівень самоорганізації. Оскільки курс безпосередньо пов'язаний із написанням Вашої **кваліфікаційної роботи**, присутність на практичних заняттях та індивідуальних консультаціях є критично важливою для успішного проходження атестації.

- **Пропуски:** Якщо Ви пропустили онлайн-зустріч, тему необхідно відпрацювати протягом тижня.
- **Формат відпрацювання:** Надання розробленого фрагмента майбутнього дослідження (наприклад, сформульований апарат дослідження, розроблена анкета або таблиця з результатами статистичної обробки даних) згідно з планом пропущеного заняття.

Визнання результатів неформальної освіти

Ми підтримуємо Ваше прагнення до саморозвитку. Якщо Ви пройшли додаткові курси на платформах Coursera, Prometheus, EdEra тощо за темами «Академічне письмо», «Статистичний аналіз даних», «Цифрові інструменти дослідника» або «Research Ethics» і т.д., результати можуть бути **перезараховані**. Процедура здійснюється на основі п. 8.3. «Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ» від 27.03.2025 року № 9/3.7. Для цього необхідно надати відповідний сертифікат викладачу.

Академічна доброчесність та використання ШІ

У курсі з методології наукова етика є частиною предмета вивчення. Усі надіслані матеріали (тези, розділи роботи, звіти) мають бути результатом Вашого власного інтелектуального пошуку.

Плагіат: Категорично заборонено використання чужих ідей, текстів або даних без посилання на першоджерело. Будь-які запозичення перевіряються через системи антиплагіат.

Штучний інтелект (Chat GPT та інші): Використання ШІ дозволяється як інструменту для структурування ідей, пошуку синонімів або допомоги в написанні коду для обробки даних. Однак:

1. Повне генерування тексту роботи без Вашого критичного доопрацювання прирівнюється до плагіату.
 2. Використання ШІ має бути задеклароване за стандартом **GAIDeT** (<https://panbibliotekar.github.io/gaidet-declaration/index-uk.html>).
 3. Під час модульного контролю чи іспиту використання будь-яких ГШІ — **СУВОРО ЗАБОРОНЕНО**.
- Політика БДПУ щодо ШІ регулюється Наказом № 39 від 18.09.2025.

Дедлайни та оцінювання:

Наукова діяльність вимагає дисципліни. Терміни подачі матеріалів (програми дослідження, огляду літератури тощо) вказані на платформі **Moodle**.

- Дотримання дедлайнів дозволяє викладачу надати Вам якісний та розгорнутий фідбек.
- Завдання, здані із запізненням без поважних причин, можуть оцінюватися за нижчою шкалою.
- Якщо Ви відчуваєте, що не встигаєте через об'єктивні обставини — повідомте викладача заздалегідь для перегляду індивідуальних термінів.

Комунікація та підтримка

Основним навчальним простором є **Moodle БДПУ** (edu.bdpu.org). Тут розміщено всі інструкції, зразки оформлення робіт та посилання на літературу. Для оперативних консультацій щодо Вашого дослідження ми використовуємо спільний чат у месенджері.

- **Етика спілкування:** Повідомлення в особисті чати приймаються в робочі дні до **18:00**.
- Я гарантую підтримку кожної Вашої наукової ініціативи та допомогу в розв'язанні складних методологічних питань.

Гнучкість політики

Ці правила можуть бути адаптовані відповідно до змін безпекової ситуації або за колективним запитом магістрантів, якщо це сприятиме більш якісному проведенню Ваших наукових досліджень.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

Технічне забезпечення:

1. Комп'ютери, ноутбуки або планшети з доступом до мережі Інтернет для роботи з міжнародними наукометричними базами (Scopus, Web of Science, Google Scholar).

2. Смартфони або відеокамери для фіксації ходу експериментальних досліджень (наприклад, відеозапис виконання вправ для подальшого біомеханічного аналізу).
3. Вимірювальні прилади (за наявності у здобувача): секундоміри, пульсометри, динамометри, ваги, антропометричні стрічки — для проведення власних емпіричних вимірювань під час підготовки магістерської роботи.
4. Аудіо- та відеообладнання (мікрофони, вебкамери) для участі в наукових семінарах, вебінарах та проведення пробного (імітаційного) захисту магістерської роботи.
5. Смартфон зі встановленим застосунком-сканером (наприклад, Adobe Scan) для цифровізації заповнених протоколів тестувань, анкет та архівних джерел.

Програмне забезпечення:

1. Текстові редактори (Microsoft Word, Google Docs) зі спеціальними налаштуваннями для оформлення магістерських робіт згідно з вимогами ДСТУ (стилі, автоматичний зміст, посилання).
2. Інструменти математично-статистичної обробки даних (Microsoft Excel з пакетом «Аналіз даних», SPSS, Statistica або онлайн-калькулятори соціальних наук).
3. Бібліографічні менеджери (Zotero, Mendeley) для автоматизації збору наукових джерел та миттєвого формування списку літератури в потрібному форматі (APA, ДСТУ).
4. Програмне забезпечення для візуалізації даних (Canva, Piktochart) — для створення наукових постерів, інфографіки до магістерської роботи та мультимедійних презентацій.
5. Системи дистанційного навчання (Moodle БДПУ) для доступу до методичних рекомендацій та завантаження етапів дослідження.
6. Сервіси перевірки на плагіат для самоконтролю оригінальності власних текстів.
7. Хмарні сервіси (Google Drive, OneDrive) для надійного зберігання великих масивів наукових даних, відеоматеріалів та чернеток роботи.

Наочність:

1. Структурно-логічні схеми організації наукового дослідження (алгоритми від вибору теми до формулювання висновків).
2. Зразки оформлення титульних аркушів, анотацій, апаратів дослідження та висновків успішних магістерських робіт минулих років.
3. Інфографіка з правилами оформлення цитувань та бібліографічних описів різних видів джерел.
4. Навчальні відеоінструкції (туторіали) щодо роботи в наукових базах даних та проведення статистичних тестів.
5. Шаблони/чек-листи для самоперевірки розділів магістерської роботи (відповідність завдань меті, логіка викладу тощо).

б. Графічні моделі (діаграми, графіки, кореляційні плеяди) як приклади ефективної візуалізації результатів у спорті.

**Примітка: Конкретний набір інструментів (особливо вимірювальних приладів та ПЗ для аналізу) може коригуватися залежно від обраного напрямку дослідження магістранта (наприклад, психологічні аспекти спорту вимагатимуть онлайн-опитувальників, а біомеханічні — програм на кшталт Kinovea).*

Система оцінювання та вимоги:

Відповідно до структури освітньої компоненти «**Методологія наукового дослідження**», система оцінювання розподілена на поточний контроль (**50 балів**) та підсумковий контроль у формі заліку (**50 балів**).

1. Поточний контроль (максимум 50 балів)

Ці бали магістранти набирають протягом семестру за наступні види діяльності:

Лекційні заняття (5 балів):

Денна форма — оцінюється присутність, ведення конспекту та участь у проблемних дискусіях.

Заочна форма — оцінюється опрацювання лекційного матеріалу та готовність до обговорення ключових методологічних концепцій.

Практичні заняття (25 балів): Оцінюється виконання практичних завдань за 12 темами (розробка апарату дослідження, складання анкет, проведення розрахунків у Excel/SPSS). Кожне виконане та захищене завдання додає бали до рейтингу.

Самостійна робота (СРС) (10 балів): Оцінюється якість виконання завдань на платформі Moodle: проходження проміжних тестів, робота з наукометричними базами, оформлення списку літератури за стандартом (АРА/ДСТУ).

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) (10 балів): Підготовка розгорнутої Програми власного магістерського дослідження або написання наукових тез за темою магістерської роботи. Оцінюється новизна, логічність побудови та дотримання академічної доброчесності.

2. Підсумковий контроль — залік (максимум 50 балів)

Допуск до заліку здійснюється, якщо здобувач набрав мінімум **35 балів** за поточну роботу. Підсумковий контроль проводиться у формі **комп'ютерного тестування** на платформі Moodle.

Параметри тестування:

- Загальна кількість питань: **50 завдань** закритого типу (з однією або кількома правильними відповідями, на відповідність, на послідовність).
- Кожна правильна відповідь оцінюється в **1 бал**.
- Тести охоплюють зміст усіх 12 тем курсу (від філософії науки до оформлення висновків).

За підсумками навчання за семестр здобувач може отримати максимум **100 балів** (50 поточне + 50 залік).

Розподіл балів для денної та заочної форм навчання

Поточний контроль, (балів)						ІНДЗ, балів	Поточне оцінювання (балів)	Екзамен (балів)	Сума (балів)
ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	10	50	50	100
7	6	6	6	7	6				
ЗМ 4		ЗМ 5		ЗМ 6					
T7	T8	T9	T10	T11	T12				
6	6	7	6	6	6				

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка шкалою ЄКТС для всіх видів підсумкового контролю
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені результати оцінювання:

90 – 100 балів «А» – здобувач вищої освіти виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

78 – 89 балів «В» – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

65 – 77 балів «С» – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

58 – 64 бали «D» – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

50 – 57 бали «Е» – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);

35 – 49 балів «FX» – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);

0 – 34 бали «F» – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів і потребує повторного вивчення курсу навчальної дисципліни.

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Бодров В. Г., Лазебник Л. Л., Онишко С. В., Рожко В. А., Шевчук О. А. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень : навчальний посібник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 323 с
2. Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. / О.В.Галян. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.
3. Галян О.В. Методологія наукових досліджень та академічна доброчесність. Видання друге, перероблене і доповнене. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 38 с.
4. Медвідь В. Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. / В. Ю. Медвідь, Ю. І. Данько, І. І. Коблянська. - Суми : СНАУ, 2020. - 220 с.
5. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Укладачі : Р. Ф. Ахметов, Т. Б. Кутек. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. – 192 с.
6. Методологія наукових досліджень : підручник / С. І. Осадчий, Г. С. Тимошенко, М. С. Мірошніченко, М. Ю. Сорока ; рец.: О. К. Дідик, Л. Г. Віхрова, Ю. В. Сікірда. – Кропивницький : ЛА НАУ, 2023. – 108 с.

7. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / уклад.: Н. В. Рашкевич, Ю. А. Отрош. - Харків, 2022. - 291 с.
8. Поліщук О.П. Методологія наукових досліджень : базові поняття, тести та інструктивно-методичні вказівки до їх виконання: [навчально методичний посібник]. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2023. 17 с.
9. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання : навч. посібник. Київ: НУХТ, 2022. 385 с.
10. Сидоренко Вікторія. Методологія і методи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО, 2024. 150 с.
11. Староста В. І. Методологія наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для самост. роботи здобувачів освіти / В. І. Староста. - Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. - Вид. 2-е, випр. і доп. - 72 с.

Додаткові

12. Бабух І. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2023. Т. 318, № 3. С. 291–294. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-318-3-45>
13. Бабчук М. І., Кобець О. В., Стрельбицька С. М. РОЛЬ МЕТОДОЛОГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. *Ментальне здоров'я*. 2026. № 1. С. 9–14. URL: <https://doi.org/10.32782/3041-2005/2026-1.2>
14. Педченко, Н., Бірта, Г., Карпенко, Н., Стрілець, В., & Іваннікова, М. (2024). Математичні методи та методи статистичної обробки інформації у методології наукових досліджень. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*, (3 (113), 89-95. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-3-12>
15. Соболев Х. С., Петровська Н. І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень. Львів. Львівська політехніка, 2018.
16. Suchikova Y., Tsybuliak N., Teixeira da Silva J. A., Nazarovets S. GAIDeT (Generative AI Delegation Taxonomy): A taxonomy for humans to delegate tasks to generative artificial intelligence in scientific research and publishing. *Accountability in Research*. 2026. Vol. 33, No. 3. DOI: 10.1080/08989621.2025.2544331

Інтернет-ресурси

17. Бібліотека БДПУ <https://library.bdpu.org.ua/>
18. Сайт БДПУ <http://bdpu.org/ua>
19. Загально академічний портал наукової періодики <http://www.nbuiv.gov.ua/portal/>
20. Cambridge University Press – колекція журналів <http://journals.cambridge.org/>
21. Інтернет-портал мережі УРАН доступу до електронних наукових публікацій <http://biblio.uran.ua/>
22. Національний фонд досліджень в Україні <https://nrfu.org.ua/>